

סוטה ב-ב

עניין: קשין לזווגם כקריעת ים סוף

באר הרביעי

במדרש ב"ר מה עושה הקדוש ב"ה מששת ימי בראשית עד עכשיו מזווג זווגים בתו של פלוני לפלוני אשתו של פלוני לפלוני ע"כ. ודבר זה רחוק בעיני בני אדם לייחס אל הש"י פעל זה מששת ימי בראשית. וכאשר תעיין בדברים אלו תמצא שהדברים האלו נכונים והם מוכרחים גם כן. וזה כי לא היה הכוונה רק על דבר החדש אשר הוא פועל מששת ימי בראשית, כי בודאי הש"י ברא כל הנבראים והכל מעשה ה', רק כי אין דבר חדש תחת השמש. וזה כי **עוד יש לך לדעת**, כי אין זיווג האדם טבעי רק הוא מן הש"י החבור והזיווג. לכך באיש ואשה יש שם י"ה הוי"ד באיש וה"א באשה, לפי שהוא יתברך מחבר אותם ואין בזה הענין הנהגת הטבע, רק כי הוא פעולת הש"י, ולכך אין דבר זה נכנס בהנהגת הטבע ופי' זה נכון מאוד גם כן. ודבר זה שהוא החבור הפרטי הוא ענין נפלא, ורמזו אותו חכמים (סוטה ב', א') קשה זיווג כקריעת ים סוף שנאמר מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות, היחידים הוא חבור הפרטים והוא דומה שמוציא אסירים, והוא כקריעת ים סוף שהוציא את ישראל מתוך הטבע הכולל שקרע להם הים שהוא טבעי. וזה ה' סוף ותכלית גאולת מצרים שגאלם מתוך הטבע הכולל, ובשביל שזווג לכל א' זיווג הראוי לו, ובמה שהוא פרטי זה הוא מחולק מאחר והשם יתברך מאחד ומקשר אותם, דבר זה קשה כמו קריעת ים סוף. כי קריעת י"ס היה מחלק ומפריד הים שהוא אחד וראוי להיות מחובר ביחד, והשם יתברך קרע אותו והפרידו, ואילו חבור איש ואשה ראוי שיהיו נפרדים כל אחד לבדו והוא יתברך מחבר אותם להיות אחד.

כולם, וכמו שהוציא אותם אל הפעל בששת ימי הטבע, כך אחר ששת ימי המעשה מאחד הוא יתברך את הנמצאים עד שהם אחד ואינם מחולקים. וזהו מה שאמר שהוא ית' מזווג זיווגים, כי הזיווג הוא האחדות והתקשרות הנפרדים שכך ראוי שיהי' העולם מתאחד. ופעל הזה מתיחס אל הש"י דוקא ולא אל שום פעל טבעי ולא אל זולת זה מן הפועלים, כי במה שהוא יתברך אחד ואין זולתו לכך מאחד הוא יתברך הכל, וכמו שהתבאר

מהר"ל חידושי אגדות

בראשית רבה פרשה סח

ד ר' יהודה בר סימון פתח (תהלים סח ז) אלהים מושיב יחידים ביתה, המטרונה שאלה את ר' יוסי בר חלפתא אמרה לו לכמה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, אמר לה לששת ימים פדכתיב (שמות כ יא) פי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ. אמרה לו מה הוא עושה מאתה שעה ועד עכשו, אמר לה, הקדוש ברוך הוא יושב ומזוג זווגים בתו של פלוני לפלוני, אשתו של פלוני לפלוני, ממזוגי של פלוני לפלוני. אמרה לו ודא הוא אמנותיה אף אני יכולה לעשות כן, כמה עבדים כמה שפחות יש לי, לשעה קלה אני יכולה לזוגן. אמר לה אם קלה היא בעיניך קשה היא לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף. הלך לו ר' יוסי בר חלפתא, מה עשתה, נטלה אלף עבדים ואלף שפחות והעמידה אותן שורות שורות אמרה פלן יסב לפלונית ופלונית תסב לפלוני, וזוגה אותן בלילה אחת, למחר אתון לגבה, דין מוחיה פציעא, דין עינו שמיטא, דין רגליה תבירא, אמרה להון מה לכון, דא אמרה לית אנא בעי לדין, ודין אמר לית אנא בעי לדא, מיד שלחה והביאה את ר' יוסי בר חלפתא אמרה לו לית אלוה פאלהכון, אמת היא תורתכון נאה ומשפחת, נפה אמרת. אמר, לא כף אמרתי לך אם קלה היא בעיניך קשה היא לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף. הקדוש ברוך הוא מה עושה לכן מזוגן בעל כרחן שלא בטובתן, הדא הוא דכתיב (תהלים סח ז) אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות. מהו בכושרות, יבכי ושירות, מאן דבעי אומר שירה ומאן דלא בעי כפי. אמר ר' ברכיה פלשון הזה השיבה ר' יוסי בר

זהר תרומה ח"ב דף קע

אף על גב דקשה קמיה לפוס עובדין דבני עלמא כקריעת ים סוף. וכי קריעת ים סוף קשה קמיה והכתיב (יחזקאל ח) גוער צים ויבשהו (עמוס ה) הקורא לני הים וישפכם על פני הארץ והא כיון דסליק

רעואל קמיה כלא קמיה כלין הוא חסיד ואלו חמרת דקריעת ים סוף קשה קמיה • אלא בזמנא דישראל חשברו לגבי ימא ובעא קב"ה למקרט לון ימא דסוף אחא רהב הוא ממנא דעל מזרע ובעא דינא מקמי קב"ה • אמר קמיה מאריה דעלמא אמאי את בעי למעבר דינא על מזרע ולמקרט ימא לישראל הא כלה חייבין קמך וכל ארחד בדינא וקשוט • אלין פלחי טימ ואלין פלחי טימ • אלין בגלי עריות ואלין בגלי עריות • אלין אשדי דמין ואלין אשדי דמין • בהיא סעמא הוה קשה קמיה למעבר על ארס דינא • והא ישראל הוה כפלי על ימא דכתיב (שמות יד) ויאמר יי אל משה מה חשק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו והוה קשה קמיה למעבר על דינא ולמקרט לון ימא דסוף ואלמלא דאשגח קב"ה בזכות אברהם דאקדים בלפרא למעבר פקודא דמאריה ורעואל דינא כדכתיב (בראשית כב) וישכס אברהם בבקר כלה ופאזיוו בימא בנין דככל הוא ליליא בדינא והא קב"ה עליהו